

De zeven werken van De Kesel

De nieuwe aartsbisschop staat voor stevige uitdagingen in Kerk en samenleving

Luk VANMAERCKE

Bij leven en welzijn wordt mgr. Jozef De Kesel de komende zeven jaar aartsbisschop, een functie die hij ongetwijfeld zal combineren met het voorzitterschap van de bisschoppenconferentie. Het staat nu al vast dat hem een zware taak wacht. Uit een rondvraag in christelijke kringen distilleerden we alvast zeven grote uitdagingen voor hem.

1. De samenhang van het aartsbisdom bewaken

Allereerst wordt mgr. De Kesel natuurlijk bisschop van het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Dat bisdom bestaat uit drie erg verschillende vicariaten: het Nederlandstalige Vlaams-Brabant en Mechelen, het Franstalige Waals-Brabant en het tweetalige Brussel. In de praktijk is Brussel zelfs veelalig, met tal van buitenlandse gemeenschappen die ook in de Kerk aanwezig zijn. De aartsbisschop moet samen met zijn drie hulpbisschoppen waken over de samenhang in zijn kleurrijke bisdom. Krijgen de vicariaten in de toekomst meer autonomie – en worden het de facto bijna bisdommen – of komt er juist een versterkte samenwerking? Welke keuze hij ook maakt, de aartsbisschop waagt zich op glad ijs, want de communautaire gevoeligheden bestaan ook in de Kerk.

2. De geloofwaardigheid herstellen

De zaak-Vangheluwe deed de Belgische Kerk op haar grondvesten wankelen. Tal van misbruikschandalen kwamen aan de oppervlakte. De kloof tussen de idealen die de Kerk predikt en de vreselijke daden van sommige van haar vertegenwoordigers was zo groot, dat de geloofwaar-

digheid een zware slag kreeg. Sindsdien leverde de Kerk ten aanzien van de slachtoffers grote inspanningen om tot herstel en verzoening te komen, maar de geloofwaardigheid helemaal herwinnen, blijft een werk van lange adem.

3. Een nieuw evenwicht zoeken tussen priesters en leken

In een Kerk die kampt met minder priesterroepingen komen leken meer uitdrukkelijk in beeld. Veel plaatselijke gemeenschappen zoeken naar een nieuw evenwicht. Leken nemen almaar meer taken op zich, zowel organisatorische als pastorale. Tegelijk moeten ook priesters gerespecteerd worden in hun rol, zelfs als ze verschillende taken moeten combineren en daardoor minder aanwezig zijn. Een moeilijke oefening.

4. Voldoende steun vinden voor een nieuw parochielandschap

Die evenwichtsoefening hangt nauw samen met een andere uitdaging: een nieuw parochielandschap creëren dat de steun van de gelovigen geniet. Geloofsgemeenschappen worden kleiner en grijzer en moeten noodgedwongen op grotere schaal samenwerken. De spontane weerstand tegen verandering omzetten in een dynamiek van nieuwe kansen wordt een van de grootste uitdagingen van de komende jaren.

5. Herkenbaar aanwezig zijn in de samenleving

De scheiding tussen Kerk en Staat betekent geenszins dat de kerkgemeenschap zich niet mag laten gelden in de samenleving. Paus Franciscus is wereldwijd een belangrijke speler geworden

in maatschappelijke debatten over armoede of klimaat. Ook onze bisschoppen laten zich horen in het vluchtelingendebat. De kloof tussen de Kerk en de hedendaagse samenleving blijft echter groot. De aartsbisschop zal zich een bruggenbouwer van formaat moeten tonen.

6. Aansluiting vinden bij de moderniteit

Dat talent is ook nodig om traditie en moderniteit te verzoenen. In een halve eeuw tijd zijn de gelovigen mondiger en minder volgzaam geworden. Velen geven zelf een persoonlijke invulling aan hun geloof en aanvaarden niet zomaar alle aspecten van de kerkelijke leer. In de delicate evenwichtsoefening tussen theorie en praktijk zullen we de komende jaren geregeld begrippen als 'barmhartigheid' en 'respect' te horen krijgen. Bovendien wordt het uitkijken of de Belgische Kerk er onder leiding van mgr. De Kesel in slaagt om voldoende speelruimte te krijgen voor een aanpak op maat van de gelovigen in ons land.

7. Samenleven met andere overtuigingen

Onze samenleving evolueerde in enkele decennia van homogeen katholiek naar zeer divers. Vrijzinnigen, moslims, joden of andere gelovigen – ze maken anno 2015 allemaal volwaardig deel uit van onze bevolking. Als gewezen hulpbisschop van Brussel is mgr. De Kesel zeer vertrouwd met die veelkleurigheid. Een gezonde dialoog met andere overtuigingen aangaan, zou hem dus goed moeten liggen.

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Visie en ambitie

” Hij heeft zijn start niet gemist, onze nieuwe aartsbisschop. Toen zijn naam via een lek in de media bekend raakte – via een loslippige politicus, sommige dingen veranderen nooit – waren de kranten voorzichtig positief. Een vriendelijke en bedachtzame theoloog, dat was samengevat de profielschets van Jozef De Kesel. Al werd daar meteen aan toegevoegd dat hij te voorzichtig was, niet doortastend genoeg. En één krant kopte zelfs op haar voorpagina dat hij gewoon de stoel moest warmhouden voor de volgende aartsbisschop, wiens naam al werd genoemd. De glazen bol van de alwetende media, het blijft verbazend.

Vierentwintig uur later moest het beeld al worden bijgesteld. Tijdens zijn eerste persconferentie maakte de nieuwe aartsbisschop een ijzersterke indruk. Hij sprak vlot en *to the point*, en bovenal had hij inhoudelijk duidelijke boodschappen: ja, de Kerk in het Westen verkeert in een grote crisis, maar dat schept meteen ook kansen. De Kerk moet zich niet bemoeien met de staat, maar moet zich wel nadrukkelijk in de samenleving laten gelden. Ze mag zich niet op zichzelf terugplooiën, maar moet zich engageren. Christenen moeten bijvoorbeeld helpen bij het opvangen van vluchtelingen. En zelfs op de delicateste vraag kwam een duidelijk antwoord: mgr. De Kesel betuigde zonder aarzeling zijn respect voor homoseksuelen en voor hun seksualiteitsbeleving. Dat laatste is een grote stap verder dan we gewend zijn.

Een sterke start is mooi, maar is natuurlijk slechts een eerste stap.

Er wachten de nieuwe aartsbisschop een rist aartsmoelijke uitdagingen. Een eerste rondvraag in christelijke kringen in ons land leert dat de verwachtingen hooggespannen zijn. In het artikel hiernaast proberen we die in zeven categorieën te bundelen, al geven we nu al toe dat die samenvatting onvolledig is. Zeven grote uitdagingen voor een man die zeven jaar lang het aartsbisdom en – normaal gezien – de bisschoppenconferentie zal leiden. Ontkerkelijking en schandalen hebben de slagkracht van de Belgische Kerk ernstig ondermijnd. Geloofsoverdracht aan nieuwe generaties is niet vanzelfsprekend. Het wordt geen wandeling in het park.

Hoe zal mgr. De Kesel omgaan met al die uitdagingen? Verderop in dit nummer licht hij al een tip van de sluier op. In een interview met *KERK & leven* geeft hij al aan in welke richting zijn beleidskeuzes zullen gaan. Hij ziet geëngageerde leken als mensen met een roeping, pleit voor fundamenteel respect en voor grote openheid. Als befaamd theoloog heeft hij sterke wortels in de traditie, maar tegelijk toont hij dat hij de moderniteit begrijpt. Een sterke combinatie.

Eén illusie mogen we in geen geval koesteren: dat alles nu plotsklaps anders wordt. De nieuwe prelaat van het aartsbisdom kan niet zomaar in zijn eentje problemen oplossen die tientallen jaren gegroeid zijn en zeker niet met een vingervinger. Het wordt een werk van lange adem. Slaagkansen heeft hij enkel als er bondgenoten zijn, veel bondgenoten. Daarbij denken we uiteraard aan de andere bisschoppen, die eendrachtig één lijn moeten trekken. Maar net zo goed aan iedereen die betrokken is bij de Kerk in ons land. Ja, ook u dus. Enkel een Kerk waarvan de leden bereid zijn om over hun geloof te getuigen en het om te zetten in sprekende daden, heeft bloeikansen in de toekomst. Achteruit leunen en afwachten wat de aartsbisschop doet, is geen valabele optie.

Jozef De Kesel had slechts één persconferentie nodig om duidelijk te maken dat hij geen tussenpaus wordt. Hij heeft een visie en hij heeft de ambitie om daar werk van te maken. Die visie zal niet altijd bij iedere gelovige in de smaak vallen. Soms zullen we het met hem eens zijn, soms niet. Het belangrijkste is echter dat er na zes jaar stuurloos dobberen opnieuw een kapitein aan het roer van het schip staat. Dat heeft onze geloofsgemeenschap hard nodig. Laten we hem dus aanmoedigen om zijn zeven jaren maximaal te benutten.”

Mgr. De Kesel bij de inhuldiging van een beeld voor de slachtoffers van seksueel misbruik. © Belga Image

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be